

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної
науково–практичної конференції**

**„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”**

Частина 1. Психолого-педагогічний напрям

**19-20 травня 2010 року
м. Рівне**

ББК 72

УДК 001+37+316.3
Н-34

**НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ: Матеріали III Міжнародної науково-
практичної конференції студентів, педагогів,
психологів та молодих науковців. Частина 1.
Психолого-педагогічний напрям. – Рівне, 2010.– 200 с.**

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – канд.іст.наук, проф., ректор – **голова оргкомітету**

Поніманська Тамара Іллівна – канд.пед.наук, проф., проректор з наукової роботи РДГУ – **заступник голови оргкомітету;**

Гон Максим Мойсейович – докт.політ.наук, проф.;

Павелків Роман Володимирович – докт.психол.наук, проф.;

Пальчевський Степан Сергійович – докт.пед.наук, проф.;

Сяський Андрій Олексійович – докт.техн.наук, проф.;

Войтович Ігор Станіславович – канд.пед.наук, доц.;

Воробйова Ірина Анатоліївна – канд.пед.наук, доц.;

Галатюк Юрій Михайлович – канд.пед.наук, проф.;

Галуха Любов Юріївна – канд.іст.наук, доц.;

Каштан Сергій Степанович – канд.техн.наук, доц.;

Максимцев Юрій Романович – канд.фіз.-мат.наук, доц.;

Павелків Віталій Романович – канд. психол. наук, доцент

Черніговець Тетяна Іванівна – канд.пед.наук, доц.;

Черній Алла Леонідівна – канд.політ.наук, доц.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №9 від 29.04.2010р.)

- полікультурні;
- інформаційні
- саморозвитку та самоосвіти;
- компетентності, що реалізуються у прагненні і здатності до *творчої діяльності*;
- здоров'язберігаючі.

Список використаних джерел

1. Бондар С. Компетентність особистості – інтегрований компонент навчальних досягнень учнів / Світлана Бондар // Біологія і хімія в школі. – 2003. – №2. – С.8–10.
2. Пометун О. Компетентнісний підхід-найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти / Олена Пометун // Рідна школа. – 2005. – січень. – С.65–69.
3. Родигіна І.В. Проблематика компетентнісного підходу до навчання у вітчизняній педагогічній літературі / І.В. Родигіна // Директор школи (Шкільний світ). – 2005. – №33. – С.15-17.
4. Селевко Г.К. Компетентности и их классификация / Г.К. Селевко // Народное образование. – 2004. – № 4. – С. 138–143.
5. Хуторской А.В. Ключевые компетенции как компонент личностно ориентированной парадигмы образования / А.В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58– 64.

ДИДАКТИЧНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Галатюк Михайло, аспірант

Рівненський державний гуманітарний університет

Дослідження сучасних світових тенденцій у розвитку освіти засвідчує широке впровадження у педагогічну практику розвинутих країн, так званого, компетентісного підходу у визначенні таксономії цілей навчально-виховного процесу і в оцінці його результатів. Мова йде про набуття учнями ключових компетентностей, які в майбутньому визначатимуть перспективу їхнього подальшого професійного і соціального становлення.

Питання “компетентності” висвітлюється в роботах В. І. Андрєєва, Б. С. Гершунського, В. А. Дьоміна, І. Г. Єрмакова, Е. Ф. Зеєра, І. О. Зимньої, О. Є. Лебедева, Є. М. Павлутенкова, Ж. Перре, Дж. Равена, А. В. Хуторського, С. Е. Шишова та ін.

Розглянувши різні визначення поняття “компетенція”, наведемо основні спільні елементи, які складають цю категорію:

- предметна область, в якій людина добре обізнана;
- інтегративна характеристика якості підготовки випускника, категорія результату освіти;
- деякі внутрішні, потенціальні психологічні новоутворення, які проявляються у професійній діяльності;
- здатність становити зв'язок між знанням і ситуацією, сформулювати процедуру вирішення проблеми;
- ідеальна і нормативна характеристика, деяка наперед визначена область знань, в якій люди, об'єднані однією професією, повинні бути обізнаними [3].

Аналіз літературних джерел [3, 5, 7] засвідчує, що поняття “компетентність” має інтегративний зміст, його не слід протиставляти знанням, умінням і навичкам, воно є набагато ширше за поняття ЗУН і охоплює не тільки когнітивний і операційно-технологічний складники, але й мотиваційний, етичний, соціальний, поведінковий, а також систему ціннісних орієнтацій і звичок.

Відносно до компетенції компетентність трактується як володіння певними знаннями, навичками, життєвим досвідом, що дозволяє судити про що-небудь, робити або вирішувати що-небудь; як психосоціальна якість, що означає силу і упевненість; як володіння певними знаннями, професійність; як комплексний особистісний ресурс, який забезпечує можливість ефективної взаємодії з навколишнім світом в тій чи іншій області, і який залежить від необхідних для цього компетенцій [3]; як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, завдяки навчанню і вихованню, інтеграції у простір соціальних, культурних відносин, міжособистісної інтеграції та спілкування [4, с. 167]; як особиста характеристика, сукупність інтеріоризованих мобільних знань, умінь, навиків і гнучкого мислення [7].

Якщо говорити про введення понять компетентності і компетенції у нормативний і практичний компоненти освіти, то ці поняття дозволять перенести акцент з теоретичного опанування знаннями на здатність застосовувати ці знання для розв'язання завдань і вирішення конкретних проблемних ситуацій.

В цьому контексті актуально постає проблема формування *навчально-пізнавальної компетентності* в процесі вивчення природничих дисциплін у загальноосвітній школі. Ми вважаємо, що ця компетентність є однією із ключових, які формуються у процесі навчання.

Без розкриття дидактичного змісту цієї компетентності, її внутрішньої структури, місця в ієрархічній системі інших ключових освітніх компетентностей неможливо чітко визначити основні засади, мету, цілі, завдання природничої освіти. З іншого боку, вирішення цих завдань відкриє можливості для розробки нових технологічних підходів і механізмів щодо удосконалення і реформування природничої освіти на основі компетентісно орієнтованого навчання.

В літературі поняття “навчально-пізнавальна компетентність” зустрічається рідко. Наприклад, в контексті вивчення мов загальна навчально-пізнавальна компетенція трактується як сукупність знань, здібностей, умінь і навиків, які обумовлюють пізнавальну активність людини при здійсненні мовної діяльності [1, с. 170].

Під навчально-пізнавальною компетентністю розуміють сукупність умінь і навичок пізнавальної діяльності; володіння механізмами цілепокладання, планування, аналізу, рефлексії, самооцінки успішності власної пізнавальної діяльності; володіння прийомами дій в нестандартних ситуаціях, евристичними методами вирішення проблем; володіння вимірювальними навичками, використання статистичних і інших методів пізнання (джерело: wikipedia).

На наш погляд, теоретична інтерпретація цих понять має здійснюватися на основі діяльнісної теорії навчання. Саме діяльнісний підхід є методологічною основою вирішення цього завдання.

Можна було б розглядати ці поняття у рамках концептуальної системи особистісно-орієнтованого навчання, як це роблять деякі автори [6]. Але ми виходимо з того, що методологічною основою тієї ж таки концепції особистісно-орієнтованого навчання є теорія навчальної діяльності. Аргументом є те, що повноцінна реалізація діяльнісного підходу вже апіорі передбачає реалізацію особистісно-орієнтованого навчання. Адже, проектування і реалізація навчально-пізнавальної діяльності неможлива без моделювання суб'єкта цієї діяльності, який є носієм усіх основних її компонентів: мотивів, засобів, предмета і відповідного йому продукту. Як буде показано нижче, саме на основі діяльнісного підходу можна розрізнити поняття “компетенція” і “компетентність”.

Аналіз літературних джерел [3, 5] засвідчує, що поняття “компетентність” має інтегративний зміст, його не слід протиставляти знанням, умінням і навичкам, хоча воно є набагато ширшим за поняття ЗУН і охоплює також когнітивний, операційно-технологічний, мотиваційний, етичний, соціальний, поведінковий аспекти, а також систему ціннісних орієнтацій і звичок.

Якщо в самому узагальненому розумінні компетенція визначається як властивість (якість), то компетентність розглядається як володіння цією властивістю, що проявляється у навчально-пізнавальній діяльності (за аналогією з професійною діяльністю).

Ключова різниця між компетентністю і компетенцією, якщо розглядати їх через призму конкретної навчально-пізнавальної діяльності, проявляється у їхньому відношенні до суб'єкта. Компетентність відображає здатність суб'єкта застосувати ЗУН та інші здібності і якості, яким він володіє, у вирішенні конкретної проблеми. Тоді, як компетенція визначає і описує ЗУН та інші якості і здібності суб'єкта, якими він повинен володіти для успішного виконання діяльності. Мається на увазі, що сформованість уміння ще не є гарантією його успішного застосування в конкретному просторово-часовому вимірі, тобто у потрібний час і у потрібному місці.

Виходить, що компетентність є атрибутом конкретного суб'єкта, вона не може бути відчужена від нього. В цьому сенсі суб'єкт є носієм компетентності. А компетенція – це нормативний образ компетентності, який є відчуженим від суб'єкта. Це значить, що за допомогою компетенцій, можна моделювати компетентність суб'єкта, створювати її образ. Компетентність, в свою чергу, – це факт реалізації компетенції суб'єктом, її прояв у конкретній діяльності. Отже, компетенція є передумовою компетентності. Відповідно до цього, сформувати в собі компетентність – це означає стати компетентним, тобто оволодіти відповідними компетенціями.

Як бачимо, з позиції діяльнісного підходу компетенція є засобом, який не обов'язково буде реалізований в конкретній діяльності. Вона є безособовою формою вираження компетентності в її потенціальному сенсі.

Якщо розглядати генезис компетентності через призму навчально-пізнавальної діяльності, то видно, що на певних його етапах вона є предметом, засобом і продуктом цієї діяльності. Тут мається на увазі прямиий продукт, тобто той, що відповідає поставленій меті, і визначається не лише фактом успішного виконання діяльності, але й у процесі її виконання зазнає приросту.

Вирішуючи проблему формування навчально-пізнавальної компетентності як інтегральної дидактичної категорії, ми насамперед маємо розглядати відповідну їй навчально-пізнавальну компетенцію, як безособову інтегральну дидактичну категорію, яка є її прообразом і невід'ємним елементом її генезису.

Таким чином, проведений нами попередній аналіз показує, що навчально-пізнавальна компетенція є складним, комплексним утворенням, яке прив'язане до навчально-пізнавальної діяльності.

Якщо розглядати навчально-пізнавальну діяльність як часово-просторову модель наукового пізнання, то за аналогією з науковим пізнанням [2] необхідно виділяти принаймні два його рівні – емпіричний і теоретичний. Це стосується насамперед методологічної компоненти в структурі навчально-пізнавальної компетенції. Крім методологічної компоненти, яка включає в себе певну систему компонент нижчого рівня ієрархії, необхідно виділити такі компоненти: предметну, мотиваційну, інтелектуально-творчу, технічну, комунікативну, морально-етичну, естетичну та організаційну (рис. 1).

Рис. 1. Структурно-змістова модель навчально-пізнавальної компетенції.

Отже, ми розглядаємо навчально-пізнавальну компетенцію як цілісну ієрархічну систему, яку необхідно розкрити і описати, щоб вона стала зрозумілою нормативною дидактичною категорією. Тоді в сукупності з іншими освітніми компетенціями її можна буде свідомо застосовувати в нових нормативних документах для визначення завдань, цілей, державних вимог до загальноосвітньої підготовки учнів у контексті удосконалення і реформування освіти на основі компетентісно орієнтованого навчання.

Це необхідно також для визначення дидактичних умов успішного формування навчально-пізнавальної компетентності, розробки відповідних вимог, засобів і методики, а також визначення рівнів її сформованості і критеріїв оцінки.

Наприкінці зазначимо, що розкриття структури навчально-пізнавальної компетенції потрібно також для моделювання суб'єкта навчально-пізнавальної діяльності, а також для моніторингу її продуктивності. Особливо, коли йдеться про проектування навчальної діяльності у процесі навчання.

Література

1. Азимов С.Г., Шукин А.Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). – М.: Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.
2. Галатюк Ю.М. Методологія фізичної науки в контексті проектування творчої навчально-пізнавальної діяльності //Наукові записки. – Випуск 82. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. – 2009. Частина 2. – С.17-21.
3. Гончарова Н. Л. Категории «компетентность» и «компетенция» в современной образовательной парадигме // Сборник научных трудов СевКавГТУ. Серия «Гуманитарные науки». -2007. -№ 5. – С. 9-12.
4. Життєва компетентність особистості: від теорії до практики: Науково-методичний посібник / За ред. І.Г. Єрмакова – Запоріжжя: ЦентрІон, 2005. – 649 с.
5. Пометун О.І. Теорія і практика послідовної реалізації компетентісного підходу в досвіді зарубіжних країн // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О.В.Овчарук. – К.: “К.І.С.”, 2004. – С. 15-24.
6. Хуторской А.В., Хуторская Л.Н. Компетентность как дидактическое понятие: содержание, структура и модели конструирования // Проектирование и организация самостоятельной работы студентов в контексте компетентностного подхода: Межвузовский сб. науч. тр. / Под ред. А.А.Орлова. - Тула: Изд-во Тул. гос. пед. ун-та им. Л.Н. Толстого, 2008. - Вып. 1. - С.117-137.
7. Velde C. Crossing borders: an alternative conception of competence. 27 Annual SCUTREA conference: 27 – 35, 1997.

ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ З РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ЗАДАЧ

Галатюк Тарас, студент

Рівненський державний гуманітарний університет

Одним із основних критеріїв засвоєння фізичних знань є результативність розв'язування учнями фізичних задач. Фізичні задачі виступають одночасно і засобом навчання і засобом контролю рівня засвоєння знань. Тому розв'язування задач є одним з найважливіших видів навчальної діяльності в процесі вивчення фізики.

Розв'язати фізичну задачу – означає знайти рішення проблеми, яка закладена в її змісті. Це вимагає свідомого застосування набутих теоретичних знань. Глибокого розуміння суті фізичних явищ, законів, понять, зв'язків між фізичними величинами тощо. Здатність самостійно знайти шлях розв'язку фізичної задачі є одним із основних показників глибокого і осмисленого засвоєння фізичних знань. Процес розв'язування фізичних задач сприяє формуванню важливих прийомів логічного мислення таких як аналіз і синтез, індукція і дедукція, порівняння, узагальнення, систематизація тощо. Слід пам'ятати, що розв'язуючи фізичну задачу, потрібно творчо підходити до вирішення проблеми, здійснюючи всебічний аналіз її змісту, використовуючи набуті теоретичні знання.

Не зважаючи на те, що розв'язування будь-якої задачі – це процес творчий, існують загальні підходи, які корисно знати, приступаючи до розв'язування конкретної фізичної задачі. Як буде показано нижче, їх можна сформулювати у вигляді планів дій, алгоритмів, евристичних приписів тощо [1]. І хоча, вони не гарантують безумовного успіху в розв'язуванні конкретної задачі, але їх зміст відображає специфічні особливості певних класів задач, об'єднаних спільною тематикою, способом задання умови тощо.

Проте треба зазначити, що існує певний клас задач, хід розв'язування яких важко регламентувати будь-яким алгоритмом. Це творчі задачі [2, 3]. Як правило, зміст таких задач не містить ніяких орієнтирів, які вказували б на ті закони, формули, підходи, що потрібно застосовувати в процесі їх розв'язку. Розв'язування таких задач вимагає інтуїтивного фізичного мислення. Саме на розвиток такого мислення має бути спрямована навчальна діяльність з розв'язування фізичних задач.

А тепер, спробуємо дати поняття фізичної задачі. Термін «задача» широко використовується у різних галузях людської діяльності. Цим терміном користуються для означення досить широких понять. Задача – поняття, якому не можна дати однозначного визначення. У загальному розумінні задача – це те, що вимагає виконання, розв'язання. Поняття задачі настільки широке й багатопланове, що у психолого-педагогічній і методичній літературі немає загального і єдиного означення. Деякі автори розглядають задачу як певну ситуацію [2, 3, 5]: “Задача у найбільш загальному розумінні – це ситуація, яка визначає дію деякої розв'язуючої системи”, “Задача – ситуація, що вимагає від суб'єкта деякої дії”. Ці означення охоплюють велику кількість ситуацій і включають навчальні, психологічні, соціальні, а також багато інших видів задач. У наведених означеннях (дефініціях) визначальним (центральним) є поняття дії, а дія, як відомо, передбачає виділення мети, предмета, мотиву і способу.

Іноді задачі ототожнюють з системами. На думку психолога А. Ф. Есаулова, задача – це більш або менш визначена система інформаційних процесів, неузгоджене або навіть суперечливе співвідношення між якими викликає потребу в їх перетворенні [3].

Під задачею ще розуміють вправу, яка виконується, розв'язується за допомогою обчислень, умовиводів і т. ін. Таке тлумачення терміну “задача” ближче до понять “задача в навчанні” або “навчальна задача”, яку також можна назвати дидактичною задачею.

Термін задача у вузькому розумінні застосовується у таких двох значеннях: перше – це будь-яке завдання, виконання якого вимагає здійснення якого-небудь пізнавального акту; друге – не будь-яке завдання, а саме “задача”, яку часто означають через поняття “пізнавальна задача” і розв'язування якої веде до формування в учнів нових знань, умінь і навичок. На думку А. М. Сохора, пізнавальна задача є ситуація, в якій на основі одних (заданих) ознак системи об'єктів належить зробити висновки про які-небудь інші (шукані) ознаки (властивості) [4].

ЗМІСТ

ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНИЙ НАПРЯМ

Hal Rice, M. Sue Sroda. A Brief History of CTLT at Murray State University	3
Shankovs'ka Vasylyn, Zubilevych Maryna. The training of bachelors at humanitarian university departments in the USA and Great Britain	3
Абібуллаєва С. М. Наукові підходи до вивчення педагогічного мислення в контексті професійного становлення особистості майбутнього вчителя	4
Андронович Л.Н., Дубинина Д.Н. Разнообразие приемов обучения пересказа литературных произведений как средство повышения эффективности формирования у дошкольников связной речи	7
Бакшиш Евеліна, Заредінова Е. Р. Підготовка вчителя до особистісно-орієнтованого виховання молодшого школяра	8
Баланович Ганна, Белешко Д.Т. Розробка методичного посібника: Курс за вибором «Подільність цілих чисел»	9
Баранова С. Н, Стреха Е.А. Ознакомление старших дошкольников с организмом человека в процессе дидактических игр	11
Бекирова Адиле Рустемовна Особенности формирования основ гражданской культуры младших школьников в школах автономной республике Крым	12
Бенедюк Т.М., Зайченко Ю.А., Твердохліб І.А. Використання комп'ютера на уроках математики	15
Берник Іванна, Янцур М.С. Формування професійної спрямованості учнів основної школи з врахуванням соціонічних типів особистості	17
Блащинская И. А. Состояние владения старшими дошкольниками словарем русского и белорусского языков в ситуации близкородственного двуязычия.	18
Богданова Ганна, Ротерс Т.Т. Інтерактивні технології навчання вчителів фізичної культури у післядипломній педагогічній освіті	20
Бородач Татьяна, Дубинина Д.Н. Обогащение и активизация словаря детей дошкольного возраста	21
Бородич Ирина, Горбатова Е.В. Использование книжной иллюстрации как средства развития творчества у детей дошкольного возраста	21
Вербець Олександр, Тарасенко В.І. Соціально-психологічні проблеми поглиблення якості освіти	22
Вербіцький П.М., Кирильчук Ю.В. Методика розвитку технічних здібностей в учнів на заняттях з професійного навчання (за професією токаря)	23
Войтик Т. П., Стреха Е.А. Организация игр с природными материалами детей младшего дошкольного возраста в практике работы дошкольных учреждений	25
Войтович І.С. Використання форумів у педагогічній діяльності.	25
Войтович Оксана Формування міжпредметних компетентностей учнів ЗОШ	27
Галатюк Михайло Дидактичний зміст навчально-пізнавальної компетентності у шкільній освіті.	28
Галатюк Тарас Формування навчальної діяльності у процесі з розв'язування фізичних задач.	30
Ганжа М. Проектування функціональної моделі естетичного виховання молодших школярів засобами дизайну	31
Гаюк Андрій, Сингаївський Д.В. Використання інтерактивних аудіовізуальних засобів у процесі трудового навчання старшокласників	33
Гладун Тетяна Індивідуалізація навчання учнів засобами інформаційних технологій.	34
Гнедко Наталія, Белешко Д.Т. Основні принципи реалізації допрофільної підготовки.	36
Гомонай Іванна, Дичківська І.М. Принципи добору матеріалу з народного декоративно-прикладного мистецтва для роботи з дошкільнятами.	37
Гордєєва Ольга, Вербець В. В. Проблеми підготовки педагогів-балетмейстерів дитячих хореографічних колективів у вищих навчальних закладах.	39
Горобець Т. В. Сучасні технології зі слухання музики в дошкільних навчальних закладах у контексті підготовки до практики студентів педагогічних коледжів.	40
Давидюк Людмила, Янцур Л.А. Формування у дошкільників інтересу до декоративної діяльності за мотивами українських народних промислів.	43
Дмитришина Надія Національне виховання в українській педагогічній думці.	45
Єфремов С.В. Здійснення професійно спрямованої науково – дослідної роботи студентів у наукових гуртках у позааудиторний час у вищих навчальних закладах України у 80–90 роки ХХ століття.	46
Заблюцька Ірина, Гроть Л. В. Особливості навчання монологічного мовлення школярів в середній ЗОШ.	47
Заредінова Е.Р., Алієва Е.Н. Характеристика інноваційних технологій як засіб формування творчої активності учнів.	48

Заячківська М.В. Виховання дітей старшого дошкільного віку в різновікових групах: сучасні теоретико-методичні підходи.	51
Зінченко П.А., Твердохліб І.А. Використання мультимедійних технологій в навчальному процесі під час повторення навчального матеріалу.	52
Зиядинова Рияна, Зарединова Е.Р. Подготовка молодых педагогов к работе с одаренными детьми.	54
Зубілевич М.І., Концимал І.П. Особливості впровадження проектноі методики на уроках англійської мови на початковому ступені навчання в ЗОШ.	55
Зубілевич М.І., Павлуш Наталія. Сугестопедичний підхід до процесу викладання іноземної мови у середній ЗОШ на старшому етапі навчання.	57
Івашенко А.А., Твердохліб І.А. Основні етапи розвитку та використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання.	58
Карпович О. А., Стреха Е. А. Методика ознакомлення детей старшего дошкольного возраста с лекарственными растениями.	60
Кашицька Ольга, Маліновська Н.В. Виховання економічної культури у дітей старшого дошкільного віку.	61
Кирильчук Зоряна, Суржук Т.Б. Роль текстологічних знань у навчанні молодших школярів зв'язних висловлювань.	63
Кіясь Аліна, Долинська Л.В. Формування ефективних копінг-стратегій вчителів активними соціально-психологічними методами навчання.	64
Козаченко І.А. Основные характеристики содержательно-процессуального подхода в учебном процессе.	66
Коломієць Н.М. Концепція та засоби особистісно зорієнтованого підходу у навчанні іноземних мов.	68
Колтович О.В., Стреха Е. А. Экологическая сказка как средство формирования экологических представлений у детей старшего дошкольного возраста.	69
Конько Юлія, Самсонок Н.Ф. Критичне мислення – основа формування особистісної позиції дошкільника.	70
Корецька Наталія, Горобаха Н.М. Інтеграція різних видів діяльності як засіб сенсорного виховання дітей третього року життя.	71
Костолович М.І. Зміст, форми й методи активізації творчого потенціалу підлітків у процесі краєзнавчої роботи.	73
Кравчук Тетяна, Павлова Н.С. Сучасні інтерактивні технології у процесі навчання інформатики.	74
Красько Надія, Маліновська Н. В. Педагогічні умови формування усвідомленого ставлення старших дошкільників до своїх прав та обов'язків.	75
Круглик О. В., Коваль В.В. Методика формування методів наукових досліджень у процесі вивчення математики.	77
Крук Сергій Іванович, Козяр Михайло Миколайович. Педагогічні умови формування толерантності у особового складу підрозділів з надзвичайних ситуацій.	79
Кучмистенко Е.Л., І.В.Житко. Взаимодействие детского сада и семьи в процессе математического развития детей старшего дошкольного возраста.	79
Левченко Діна, Тарасенко Г.С. Роль мистецтва у формуванні екологічної свідомості особистості: аксіологічний аспект.	81
Логвинюк Наталія, Бляшевська А. В. Інтерактивні технології формування професійно спрямованої іншомовної комунікативної діяльності майбутніх економістів.	83
Лотоцька Інна, Вербець В.В. Проблеми діагностики соціального потенціалу студентів.	83
Мазурок Оксана, Михальчук Н.О. Педагогічні умови формування професійної компетентності в майбутніх вчителів іноземних мов.	84
Малишевська С., Сингаївський Д.В. Формування профорієнтаційних знань учнів 8-9 класів в процесі трудового навчання з використанням ігрових методів.	86
Матвеєнко А. Н., Стреха Е. А. Народные приметы как средство ознакомления детей старшего дошкольного возраста с природой.	87
Мащенко Вікторія, Суржук Т.Б. Формування мовленнєвої здібності учня початкових класів.	87
Менумерова Фериде, Зарединова Э.Р. Специфика педагогического общения учителя.	90
Мисник С.А., Стреха Е. А. Ознакомление детей старшего дошкольного возраста с птицами ближайшего природного окружения.	91
Мойсюк Русана. Гендерні аспекти виховної діяльності релігійних організацій західної України початку ХХ століття.	92
Мусаєва З.Р. Педагогические условия приобщения детей старшего дошкольного возраста к народным традициям средствами этнографической культуры.	94
Мустафаєва З.И. Эффективные формы взаимодействия дошкольного учреждения и семьи в процессе физического воспитания дошкольников.	96
Ніжегородцев В., Грищенко Г.О. Формування вмінь та навичок у навчально-дослідній роботі	

студентів курсу спеціального фізичного практикуму.	97
Нечай С.П. Нові пріоритети моделі музично-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів.	98
Носяр О.В., Янцур Л.А. Формування художнього образу в образотворчій діяльності старших дошкільників.	100
Облівач Аліна, Заредінова Е.Р. Засоби навчання нового покоління запит сучасної освіти.	101
Остапчук Вікторія, Бігунова С.А. Використання інтерактивних технологій на молодшому етапі загальноосвітньої школи при вивченні англійської мови.	102
П'янкowska Інна, Голубєва М. О. Провідні тенденції європейської освіти у підготовці учителів у ВНЗ Німеччини.	103
Павелків К.М. Загальна і професійно-педагогічна культура вчителя: сутність та специфіка.	105
Павлова Н.С. Формування компетентної особистості через впровадження у процес навчання веб-квестів.	107
Пічурова Катерина, Сварковська Л.А. Характеристика рухової активності дітей третього року життя.	108
Поліщук Валентина, Кирильчук Ю. В. Формування знань учнів 8-9 класів на заняттях трудового навчання з використанням нетрадиційних уроків.	109
Поліщук Н.В. Особливості реалізації дидактичних принципів при викладанні курсу „Технологічне обладнання харчової промисловості та його експлуатація”.	110
Попчук Олена. Формування професійної культури майбутніх документознавців засобами педагогічних інновацій.	113
Ребенок Е. А., Заредінова Э.Р. Технологія інтерактивного навчання.	115
Романович Ольга, Косарева О. І. Педагогічні умови формування гендерних ролей в процесі соціалізації дітей старшого дошкільного віку.	117
Руль Анна, Янцур М. С. Формування професійних намірів в учнів старшої школи в процесі трудового навчання на основі індивідуального підходу.	118
Русин В., Дичківська І.М. Рухливі ігри як засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку.	120
Савенюк Тетяна, Белешко Д.Т. Методика навчання студентів математичних спеціальностей загальним методом розв'язування планіметричних задач.	120
Семерня О. М., В.В.Пака. Інформаційні підходи організації навчально-пізнавальної діяльності старшокласників з фізики.	122
Семещук Андрій, Янцур М.С. Використання сучасних інформаційних технологій в процесі графічної підготовки молодших спеціалістів технічного напрямку.	126
Сергеева Е.В., Нога И.В. Создание и апробация электронного учебника «Информационные технологии в биологических исследованиях».	127
Смайлова А.С. Розвиток в учнів інтересу до вивчення іноземної мови засобами проблемних завдань.	128
Соломонян Наїра, Косарева О.І. Педагогічні умови формування позитивного я-образу у дітей старшого дошкільного віку.	131
Суботюк Валентина. Проблеми екологічного виховання особистості в історії шкільної освіти і педагогічної думки.	132
Сьох Я. В., Коваль В. В. Методика організації та проведення позакласної роботи у класах з поглибленим вивченням математики.	134
Ткаченко Юлія, Стучинська Н.В. Контроль знань та вмій студентів вищих медичних навчальних закладів засобами інформаційно-комп'ютерних технологій у процесі вивчення фізико-математичних дисциплін.	135
Тригуб Любов Михайловна. Педагогические аспекты формирования коммуникативной компетентности дошкольников в условиях двуязычия.	137
Тульська Оксана. Самовдосконалення як один із шляхів формування професійної культури майбутніх екологів.	138
Усенко Роман Станіславович. Формування інформаційно-комунікативної компетентності студентів.	140
Устінова Вікторія, Засєкіна Т.М. Особливості критичного мислення як методу навчання в сучасній школі.	141
Федорчук Юлія, Бігунова С. А. Шляхи підвищення швидкості ознайомлювального читання англійською мовою.	142
Фирсова Н., Воловик А.К. Глобализация европейской системы высшего образования.	143
Філіппова Лариса. Методика проведення лекційних занять з хімії для студентів фармацевтичної галузі.	144
Хайруллаева Диляра Энверовна. Теоретические основы ознакомления дошкольников с изобразительным искусством в процессе посещения музея.	146
Харкавців Ірина, Ковальчук В. Ю. Застосування нових інформаційних технологій і засобів навчання як один із напрямів розвитку педагогічної творчості.	148

Хоронжевський О.М. Температурно-повітряний режим навчальних майстерень та гігієнічні вимоги.	150
Чудюк Галина, Вербець В. В. Формування морально-етичного потенціалу студентів в контексті особистісно орієнтованого виховання.	151
Шевцова Наталія Пантелеевна. Педагогическая оценка эмоционального состояния дошкольников в процессе индивидуального подхода.	153
Шкловчик О.А., Стреха Е.А. Экологическое воспитание детей старшего дошкольного возраста в процессе реализации метода проектов.	155
Шкопителько Сільвія, Поніманська Т.І. Педагогічні умови формування здорового способу життя у дітей дошкільного віку.	156
Шурин Олена. Гуманістична поведінка як невід’ємна особистісна риса майбутніх учителів.	157
Юрчук Олексій, Поніманська Т.І. До проблеми наступності у фізичному вихованні старших дошкільників та молодших школярів.	158
Аджалимова Э. Р., Харахады С.И. Психофизиологические механизмы овладения чтением.	159
Адаманова Ельзара, Заредінова Е.Р. Зміст та сутність поняття «інтерес» у психолого-педагогічній літературі.	161
Багай Б.М., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку Я-концепції молодшого школяра.	162
Бакал Анатолій. Подолання психологічних бар’єрів як передумова успішної діяльності майбутнього фахівця.	163
Богушевич Татьяна, Горбатова Е.В. Развитие творческих способностей старших дошкольников в условиях кружковой работы.	164
Грицай Яна, Бушусв Т.В. Розвиток Я-образу професіоналу на етапі фахової підготовки.	165
Гріньова О.М. Теоретичний аналіз проблеми української ментальності в психологічній літературі.	166
Дук Н.И., Шебеко В.Н. Формирование мотивации двигательной активности дошкольников в условиях игровой деятельности.	167
Илькова Н. В. Развитие познавательных возможностей младших школьников.	168
Карнаух Володимир, Савуляк В.О. Вживання підлітками слабоалкогольних напоїв як чинник формування адикцій.	169
Касаткіна О.В. Психолого-педагогічні умови формування мотивації досягнення студентів на заняттях іноземної мови.	170
Кислинська Ганна, Дейниченко Л.М. Особливості прояву адаптивності студентської молоді залежно від релігійних орієнтацій.	172
Кравцов О.Г. Мотивационной тенденции к агрессии как фактор деливентго поведения несовершеннолетних правонарушителей.	173
Кулаков Р.С. Психологічні аспекти та бар’єри професійного самовизначення у ранньому юнацькому віці.	174
Лабінська С.М. Розвиток рівня домагань підлітків залежно від типу сімейних відносин.	176
Мазорчук І., Павелків В.Р. Теоретико-методологічні аспекти дослідження агресії та агресивності.	177
Майнінна І.Н. К вопросу о проблеме оценки глубинных индивидуально-психологических характеристик восприятия человека по выражению его лица.	178
Максимов А.А. Компьютерно-игровая зависимость сквозь призму неклассической психологии.	178
Марчук В.А., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку особистісної рефлексії в пізнавальній діяльності підлітків.	179
Майнінна І.Н. Новый подход к изучению личности: связь экзистенциальных и индивидуально-психологических характеристик личности.	181
Ожоганич М.М., Михальчук Н.О. Складові комунікативної компетенції старшокласників.	182
Отич Дарія, Бушусва Т.В. Психологічна сутність копіngu.	183
Павелків В.Р. Теоретичний аналіз психології агресії та агресивності у зарубіжній літературі.	183
Палагнюк В., Ямницький В.М. Професійна адаптація викладача-початківця педагогічного ВНЗ як психологічна проблема.	185
Ренке Сергій Олександрович. Образ професійного психолога в свідомості студентів.	186
Рябкіна О.К., Пов’якель Н.І. Гендерні особливості формування конфліктної компетенції в юнацькому віці.	188
Сейдаметова С.И. Особенности личности и качество жизни больных в травматологии и ортопеди.	189
Серко Володимир, Руденко Н.М. Психологічні умови розвитку конфліктологічної компетенції студентів.	191
Ходин Виктор, Гордеюк О.В. Влияние внутрисемейных факторов на формирование личности старшего ребенка.	192
Хомич Іванна, Павелків Р.В. Особливості формування ставлення до свого Я в учнів молодшого шкільного віку.	193
Шабалина Виолетта, Бежанова Н.Л. Критериальная характеристика уровня сформированности общеучебных интеллектуальных умений младших школьников на уроках чтения.	194
ЗМІСТ.	197

Наукове видання

„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ”

**Матеріали IV Міжнародної
науково–практичної конференції
студентів та молодих науковців**

**17–18 травня 2010 року
м. Рівне**

Відповідальний за випуск –
Комп'ютерна верстка –

Формат 60*84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Romans.
Друк різнографний. Ум. друк арк. 32. Замовлення № 97 /1. Тираж 300 прим.

*Віддруковано засобами оперативної поліграфії ПП Самборський І.О.,
вул. Толстого, 3, м. Рівне, Україна, 33028.*